

процесуальних правовідносин, але до них необхідно застосовувати положення цивільного процесуального законодавства, які стосуються осіб, що беруть участь у справі. Дитина має виступати повноправним учасником цивільного судочинства, бути наділеним відповідними правами та обов'язками з метою отримання можливості активної участі у судочинстві, яке буде сприяти більш повній реалізації його права на захист.

З'ясувавши проблематику участі неповнолітніх у цивільному процесі України, хочемо наголосити на тому, що процесуальні права неповнолітніх є чітко визначеними у чинному законодавстві України і спрямовані на захист прав, свобод та законних інтересів осіб. Але, і надалі необхідне постійне вдосконалення та розробка нових, сучасних форм та способів захисту їхніх прав та інтересів.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, Ст.47
2. Васильєв С.В. Порівняльний цивільний процес. Підручник. К. Алерта, 2015. С.80-82
3. В. Рибак, М. Серєда. Стандарти правосуддя, дружнього до дитини, та їх втілення в Україні (некримінальний аспект): Звіт про результати моніторингу судових процесів в Україні/ ред. В. Череватий, Р. Куйбіда, спост. та інтерв./ В. Ільчишена, В. Нечаєв, Л. Олійник, В. Разік, Р. Сухоставець, Н. Хмелевська, 2020, с.55

БАЛАБАН Сергій,

кандидат юридичних наук, декан
факультету підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ФУНКЦІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Опрацювання літератури, що розкривають проблему статусу учасників цивільного процесу дає підстави стверджувати, що існують прогалини, щодо регламентації даного статусу учасників цивільного процесу та їх правове закріплення в цивільному законодавстві. Дослідженням даного питання займалися такі науковці, як Абрамов, Васильченко, Бичкова, Громошина та інші. Для визначення процесуального статусу учасників, треба розуміти, що в його основі лежить така юридична категорія, як «правовий статус». Як зазначає Бичкова С.С., для встановлення правового статусу, потрібно виходити з його структури, що становить собою систему взаємопов'язаних елементів, які визначають його зміст.[1, с. 31] Тому, для визначення

правового статусу доцільно буде взяти структурний критерій, а саме поділити його на обов'язкові елементи. Існує безліч підходів, для визначення поняття «правового статусу». Якщо спиратися найпоширеніший підхід для визначення поняття, тоді «правовий статус» можна трактувати, як узагальнену сукупність прав та обов'язків учасників цивільного процесу, що виникають в правовідносинах і закріплені в законодавстві. Тоді, «цивільно-процесуальний статус суб'єкта правовідносин» можна визначити, як правовий статус учасника, закріплений в цивільно-процесуальному законодавстві, який має права та обов'язки.[2] Також, хотілося б розглянути структурні елементи поняття «Процесуального статусу учасників цивільного процесу». Одним із найпоширеніших є підхід, коли структура правового статусу включає лише права та обов'язки. Досить поширеним є підхід до його складу включення законних інтересів. Однією з визнаних позицій є підхід О. Ф. Скакун, згідно з яким суб'єкти (учасники) правовідносин здійснюють не лише свої права та обов'язки, а й повноваження та юридичну відповідальність [4, с. 394].

Друга частина цієї роботи – це функції осіб, які беруть участь у цивільному судочинстві. Аналіз норм Цивільного процесуального кодексу України та юридичної літератури дає змогу поділити всіх суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин на такі групи: 1) суд (обов'язковий суб'єкт); 2) особи, які беруть участь у справі; 3) інші учасники цивільного процесу. Водночас ми погоджуємось з Є. А. Харитоновим, що особи, які беруть участь у процесі, є суб'єктами, які мають інтерес до предмета справи, а інші сторони, які беруть участь у цивільному процесі – це суб'єкти, надані судом та особи, які беруть участь у судочинстві у разі організаційного, інформаційного та іншого забезпечення [5]. ЦПК України веде перелік осіб, які є іншими учасниками цивільного процесу. Зокрема, статтею 47 ЦПК України зазначено, що учасниками цивільного процесу, крім осіб, які беруть участь у справі, є: 1) секретар судового засідання; 2) судовий розпорядник; 3) свідок; 4) експерт; 5) перекладач; 6) спеціаліст; 7) особа, яка надає правову допомогу. Водночас, на думку багатьох вчених, перелік цих осіб, зазначений у ст. 47 ЦПК України, не є вичерпним. В. М. Кравчук та О. І. Угриновська, зокрема, припускають, що до процесу також залучаються вчителі та лікарі [3]. Ю. В. Білоусов вказує, що ЦПК України не передбачає наявності такого учасника цивільного процесу як помічник судді. На його думку, про це не варто забувати, адже така особа також сприяє належному розгляду цивільної справи [7]. Особи за ст.47 ЦПК України в юридичній літературі поділяються на дві групи: 1) особи, які здійснюють організаційно-технічне забезпечення цивільного процесу (секретар судового засідання, судовий розпорядник); 2) особи, які сприяють розгляду та вирішенню цивільного спору у справі (свідок, експерт, спеціаліст, перекладач, юрисконсульт) [6]

Розглянувши дану тему, можна прийти до висновку, що «Цивільно-процесуальний статус суб'єкта» - це правовий статус учасника цивільно-

правових правовідносин, закріплений в законодавстві, який реалізовує свої права та обов'язки, повноваження та відповідальність, а також законний інтерес. Також, з даної тези ми бачимо, що суб'єкти поділяються на: 1) суд (обов'язковий суб'єкт); 2) особи, які беруть участь у справі; 3) інші учасники цивільного процесу та кожен з них виконує свою функцію в цивільному судочинстві.

Список використаних джерел:

1. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження: монографія. Київ: Атіка, 2011. 420 с.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник: за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юридична думка, 2012. 1020 с.
3. Кравчук В. М., Угриновська О. І. Науково-практичний коментар до Цивільного процесуального кодексу України. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків:Фактор,2010.С.153.
4. Скакун О.Ф. Теорія права і держава: (підручник). Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. 520с.
5. Харитонов Є. О. Цивільний процес України: навч. посіб. Київ: Істина, 2012. С.50.
6. Харитонов Є. О. Цивільний процес України: навч. посіб. Київ: Істина, 2012. С. 104.
7. Цивільний процес: навч. посіб./А. В. Андрушко, Ю. В. Білоусов, Р. О. Стефанчук та ін.; за ред. Ю. В. Білоусова. Київ: Прецедент, 2005. С. 78.

ЗАСУНЬКО Сергій,

кандидат юридичних наук, доцент,
начальник факультету цивільного
захисту Черкаського інституту
пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля
НУЦЗ України

ПАСИНЧУК Кирил,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри управління
у сфері цивільного захисту
Черкаського інституту пожежної
безпеки ім. Героїв Чорнобиля
НУЦЗ України

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ
РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ СЛУЖБИ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Соціальна функція держави реалізується через соціальну політику. Соціальний захист є визначальним напрямом соціальної політики. Відтак, держава, взявши на себе соціальну функцію, повинна реалізувати її через систему спеціально створених органів, забезпечивши соціальний захист, проголошений в Конституції України. Досліджуючи вищевказане питання, варто наголосити на тісному взаємозв'язку проблематики соціального захисту